

ISSN: 2617-5932

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ВИПУСК 3, 2019

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК. СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

- ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК. СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ
- ECONOMIC HERALD. SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION
- UNIVERSITY OF STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

Випуск 3, 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

ШЕВЧУК ОЛЕГ АНАТОЛІЙОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

Заступники головного редактора:

МАЦЕЛЮХ НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ОНИШКО СВІТЛАНА ВАСИЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

Відповідальний секретар:
ДРУЖИНСЬКА НАТАЛІЯ СЕРГІЙВНА,
кандидат економічних наук, УДФСУ (Україна)

Редакційна колегія:

АНДРУЩЕНКО ВОЛОДИМИР ЛЕОНІДОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

БЕЛІНСЬКА ЯНІНА ВАСИЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

БЕРЕСЛАВСЬКА ОЛЕНА ІВАНІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ЗАЛІЗКО ВАСИЛЬ ДМИТРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ІЛЬІН ВАЛЕРІЙ ЮРІЙОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

КАРПЕНКО ЛІДІЯ МИКОЛАЇВНА,
доктор економічних наук, доцент, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Україна)

КОВАЛЕНКО ЮЛІЯ МИХАЙЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

КОЛЯДА ТЕТЯНА АНАТОЛІВНА,
кандидат економічних наук, с.н.с., доцент, УДФСУ (Україна)

КРАЄВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ,
доктор економічних наук, доцент, УДФСУ (Україна)

ЛІСОВИЙ АНДРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

МАРТИНЕНКО ВАЛЕНТИНА ВІТАЛІВНА,
кандидат економічних наук, доцент, УДФСУ (Україна)

ОЛЕШКО АННА АНАТОЛІВНА,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ОСМЯТЧЕНКО ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ПАСІЧНИК ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, ННЦ «Інститут аграрної економіки» (Україна)

ПАШКО ПАВЛО ВОЛОДИМИРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ПИЛИПІВ ВІТАЛІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Україна)

РІППА СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

СТЕЖКО НАДІЯ ВОЛОДИМИРІВНА,
доктор економічних наук, доцент, Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)

ШВАБІЙ КОСТЯНТИН ІВАНОВИЧ,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

GÓRAL JUSTYNA,
PhD, Assistant Professor (Польща, м. Варшава)

SÍPKO JURAJ,
Prof. Ing., PhD., MBA (Словаччина, м. Братислава)

GOZORA VLADIMÍR,
Dr.h.c. prof. mpx.h.c. prof. Ing. PhD., MBA (Словаччина, м. Братислава)

ПОДАННЯ МАТЕРІАЛІВ

До друку приймаються статті українською, російською та англійською мовами, що відповідають тематиці видання й містять наукові результати, не опубліковані раніше.
Матеріали подаються в роздрукованому вигляді на адресу журналу та надсилаються в електронному вигляді на e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

СУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ

- Рецензія** (для авторів без наукового ступеня) підписана фахівцем з науковим ступенем із рекомендацією статті до друку і завірена підписом та печаткою установи, яка є зовнішньою щодо Університету ДФС України, та установи, де працює автор (автори) статті
- Відомості про автора:**
 - прізвище, ім'я, по батькові (повністю) українською, російською та англійською мовами;
 - посада;
 - назва установи/навчального закладу;
 - науковий ступінь;
 - вчене звання; контактні телефони автора;
 - e-mail;
 - поштова адреса.

СТРУКТУРА ПУБЛІКАЦІЇ

- Наукові статті, що подаються до журналу, повинні обов'язково містити такі неодмінні елементи:**
- Індекс УДК (на початку статті ліворуч, напівжирним шрифтом).
 - Прізвище та ініціали автора(-ів) (праворуч, напівжирним шрифтом українською мовою).
 - Науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи (повністю) (українською, російською та англійською мовами).
 - E-mail автора(-ів).
 - ORCID ID автора(-ів).
 - Назва статті українською, російською та англійською мовами.
 - Стаття: 1) формулювання мети статті (постановка завдання); 2) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; 3) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор. Важливо виділити невирішені частини загальної проблеми, які саме досліджуються у статті; 4) виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів; 5) висновки з цього дослідження і подальші перспективи в цьому напрямі.
 - Список використаних джерел та його транслітерація (References) в алфавітному порядку.
 - Анотація до статті: прізвище та ініціали автора(-ів) (українською, російською та англійською мовами) та текст анотації українською, російською та англійською мовами: мовою статті – не менш 500 знаків; англійською чи українською (якщо стаття написана не цими мовами) – не менше 1800 знаків, включаючи ключові слова.
 - Ключові слова українською, російською та англійською мовами (5–7 слів або словосполучень).

КОМП'ЮТЕРНИЙ НАБІР

Загальний обсяг статі не повинен перевищувати 15 сторінок машинописного тексту.
Стаття подається у форматі MS Word 97-2003 (*.doc) або (*.rtf); поля по 20 мм; шрифт – Times New Roman; кегель – 14; інтервал – 1,5; відступ – 1,25.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформляється за правилами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». References – транслітерованний список цих же джерел, оформляється в стилі APA (American Psychological Association Style). Транслітерацію слід здійснювати відповідно до правил, прописаних у Постанові КМУ від 27 січня 2010 р. № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею».

ТАБЛИЦІ, СХЕМИ, МАЛЮНКИ

- Таблиці, схеми, малюнки** повинні мати посилання за текстом, бути пронумеровані, мати заголовок (назву, підпис) та посилання на джерело.
- Ілюстративний матеріал** має бути компактным та мати чітке зображення; написи на ілюстраціях і підписи до них мають бути подані мовою статті.
- Формули** подають за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation. Формули повинні бути пронумеровані.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРА

- Відповідальність за зміст статті несе автор.**
- Автор зобов'язаний ретельно вчитати рукопис і підписати його на останній сторінці. Редакційна колегія може скорочувати й редагувати матеріал за погодженням з автором.
 - Автор підтверджує, що матеріал статті є виключно власним оригінальним дослідженням, оформлений із дотриманням правил цитування та посилань.
 - Автор підтверджує, що в матеріалах статті не містяться відомості, заборонені до опублікування.
 - Автор підтверджує, що надані до друку матеріали раніше не публікувались в інших виданнях та містять достовірну інформацію.

РОЗМІЩЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

Повнотекстові версії номерів журналу представлені:

- на сайті УДФСУ за адресою: www.nusta.edu.ua;
- на сайті Наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» за адресою: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs1/index>;
- на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України за адресою: www.irbis-nbuv.gov.ua

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ
ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(УДФСУ)

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК
ОПОДАТКУВАННЯ
ВИПУСК 3, 2019

*Засновник, видавець
та виготовлювач
Університет державної фіскальної
служби України*

Заснований у 2017 р.

Адреса редакції та видавця:
Україна, 08201, м. Ірпінь,
вул. Університетська, 31,
Університет ДФС України
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

**Рекомендовано до друку
Вченою радою
Університету ДФС України
(протокол № 3 від 28.03.2019)**

**Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
(Серія KB №22277-12177P від 02.08.2016)**

*У разі передруку матеріалів
посилання на журнал
«Економічний вісник.
Серія: фінанси, облік,
оподаткування»
обов'язкове*

**Виходить у міру накопичення
матеріалу
© Університет ДФС України, 2019**

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК
СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

Науковий журнал

Випуск 3

Ірпінь • УДФСУ • 2019

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

*Засновник, видавець: Університет державної фіскальної служби України
Заснований 2017 року*

Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)

Мови видання: українська, російська, англійська

*Свідectво про Державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ 22277-12177 Р від 02.08.2016*

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Університету державної фіскальної служби України (протокол № 3 від 28.03.2019)

Редакційна колегія: д.е.н., професор *О. А. Шевчук* (голов. ред.); д.е.н., професор *Н. П. Мацелюх* (заст. голов. ред.); д.е.н., професор *С. В. Онишко* (заст. голов. ред.); д.е.н., професор *В. Л. Андрущенко*; д.е.н., професор *Я. В. Бєлінська*; д.е.н., професор *О. І. Береславська*; д.е.н., професор *В. Д. Залізко*; д.е.н., професор *В. Ю. Ільїн*; д.е.н., доцент *Л. М. Карпенко*; д.е.н., професор *Ю. М. Коваленко*; к.е.н., с.н.с., доцент *Т. А. Каляда*; д.е.н., доцент *В. М. Краєвський*; д.е.н., професор *А. В. Лісовий*; к.е.н., доцент *В. В. Мартиненко*; д.е.н., професор *А. А. Олешко*; д.е.н., професор *В. О. Осмятченко*; д.е.н., професор *Ю. В. Пасічник*; д.е.н., професор *П. В. Пашико*; д.е.н., професор *В. В. Пилипів*; д.е.н., професор *С. П. Ріпна*; д.е.н., доцент *Н. В. Стежко*; д.е.н., професор *К. І. Швабій*; Ph.D. *Ю. Джараль* (Польща); Ph.D. *Ю. Ситко* (Словаччина); Ph.D., Dr.h.c. *В. Гозора* (Словаччина).

Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування : науковий журнал / редкол. : *О. А. Шевчук* (голов. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. – Випуск 3. – 250 с.

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам економіки.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень з питань теорії і практики фінансів, бухгалтерського обліку, оподаткування та інших напрямів економічної науки.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться науковими дослідженнями у сфері економіки.

Науковий журнал індексується в Google Scholar.

Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

Науковим статтям, опублікованим у журналі, присвоюється індекс DOI (Digital Object Identifier) – ідентифікатор цифрового об'єкта.

Редакція журналу веде систематичну роботу із включення наукового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження у світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія направила матеріали для індексації в Index Copernicus, провадить роботу щодо входження журналу у Scopus та Web of Science.

Адреса редакції:

вул. Університетська, 31,
м. Ірпінь, Київська обл., 08201, Україна
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Під час посилання на матеріали наукового журналу «Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування» потрібно використовувати транслітеровану назву «*Ekonomichnyi Visnyk. Seriya: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia*» або «*Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation*».

© Університет державної фіскальної служби України, 2019

УНИВЕРСИТЕТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИСКАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ВЕСТНИК
СЕРИЯ: ФИНАНСЫ, УЧЕТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

Научный журнал

Выпуск 3

Ирпень • УГФСУ • 2019

ISSN 2617-5932
УДК 330(05)

Основатель, издатель: Университет государственной фискальной службы Украины
Основан в 2017 году

Продолжаемое издание (выходит по мере накопления материала)

Языки издания: украинский, русский, английский

Свидетельство о Государственной регистрации печатного средства массовой информации
Серия КВ 22277-12177 Р от 02.08.2016

Рекомендовано к печати решением Ученого совета Университета государственной фискальной службы Украины (протокол № 3 от 28.03.2019)

Редакционная коллегия: д.э.н., профессор О. А. Шевчук (глав. ред.); д.э.н., профессор Н. П. Мацелюх (зам. глав. ред.); д.э.н., профессор С. В. Оньюшко (зам. глав. ред.); д.э.н., профессор В. Л. Андрущенко; д.э.н., профессор Я. В. Белинская; д.э.н., профессор Е. И. Береславская; д.э.н., профессор В. Д. Зализко; д.э.н., профессор В. Ю. Ильин; д.э.н., доцент Л. Н. Карпенко; д.э.н., профессор Ю. М. Коваленко; к.э.н., с.н.с., доцент Т. А. Коляда; д.э.н., доцент В. Н. Краевский; д.э.н., профессор А. В. Лисовый; к.э.н., доцент В. В. Мартыненко; д.э.н., профессор А. А. Олешко; д.э.н., профессор В. А. Осмятченко; д.э.н., профессор Ю. В. Пасичник; д.э.н., профессор П. В. Пашко; д.э.н., профессор В. В. Пылытив; д.э.н., профессор С. П. Риппа; д.э.н., доцент Н. В. Стежко; д.э.н., профессор К. И. Швабий; Ph.D. Ю. Джараль (Польша); Ph.D. Ю. Сипко (Словакия); Ph.D., Dr.h.c. В. Гозора (Словакия).

Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение :
научный журнал / редкол. : О. А. Шевчук (глав. ред.) и др. – Ирпень : Университет государственной фискальной службы Украины, 2019. – Выпуск 3. – 250 с.

Издание вмещает научные статьи, посвященные актуальным проблемам экономики.

Научный журнал основан с целью опубликования результатов научных исследований по вопросам теории и практики финансов, бухгалтерского учета, налогообложения и других направлений экономической науки.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и всех, кто интересуется научными исследованиями в сфере экономики.

Научный журнал индексируется в Google Scholar,

Национальной библиотекой Украины имени В. И. Вернадского.

Размещен на открытой информационной платформе OJS Университета государственной фискальной службы Украины.

Научным статьям, опубликованным в журнале, присваивается индекс DOI (Digital Object Identifier) – идентификатор цифрового объекта.

Редакция журнала ведет систематическую работу по включению научного издания в международные электронные библиотеки, каталоги и наукометрические базы данных с целью вхождения в мировое научное информационное пространство, повышения рейтинга журнала и индексов цитирования его авторов. Сейчас редколлегия направила материалы для индексации в Index Copernicus, проводит работу по вхождению журнала в Scopus и Web of Science.

Адрес редакции:

ул. Университетская, 31
г. Ирпень, Киевская обл., 08201, Украина
E-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

Во время ссылки на материалы научного журнала «Экономический вестник. Серия: финансы, учет, налогообложение» нужно использовать транслитерируемое название «Ekonomichnyi Visnyk. Seriya: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia» или «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation».

© Университет государственной фискальной службы Украины, 2019

UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

ECONOMIC HERALD

SERIES: FINANCE, ACCOUNTING, TAXATION

The Scientific Journal

Release 3

Irpın • USFSU • 2019

ISSN 2617-5932
UDC 330(05)

*Founder, publisher and manufacturer: University of the State Fiscal Service of Ukraine.
The scientific journal was founded in 2017.*

Continued edition (released with the accumulation of material).

Language of publication: Ukrainian, Russian, English.

The certificate of state registration of the print mass media: KB 22277-12177 P, 02.08.2016

*Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the Academic Council of
University of the SFS of Ukraine (Protocol № 3, 28.03.2019)*

Editorial Board: Doctor of Economics, professor *O. A. Shevchuk* (Editor-in-chief); Doctor of Economics, professor *N. P. Matseliukh* (Deputy Editor); Doctor of Economics, professor *S. V. Omysko* (Deputy Editor); Doctor of Economics, professor *V. L. Andruschenko*; Doctor of Economics, professor *Y. A. V. Belinska*; Doctor of Economics, professor *O. I. Bereslavska*; Doctor of Economics, professor *V. D. Zalizko*; Doctor of Economics, professor *V. Yu. Ilin*; Doctor of Economics, Associate professor *L. M. Karpenko*; Doctor of Economics, professor *Yu. M. Kovalenko*; Ph.D. in Economics, Senior Research Fellow, Associate professor *T. A. Koliada*; Doctor of Economics, Associate Professor *V. M. Kraevsky*; Doctor of Economics, professor *A. V. Lisovyi*; Ph.D. in Economics, Associate professor *V. V. Martynenko*; Doctor of Economics, professor *A. A. Oleshko*; Doctor of Economics, professor *V. O. Osmiatchenko*; Doctor of Economics, professor *Yu. V. Pasichnyk*; Doctor of Economics, professor *P. V. Pashko*; Doctor of Economics, professor *V. V. Pylypiv*; Doctor of Economics, professor *S. P. Rippa*; Doctor of Economics, Associate professor *N. V. Stezhko*; Doctor of Economics, professor *K. I. Shvabii*; Ph.D. *J. Góral* (Poland); Ph.D. *J. Sipko* (Slovakia); Ph.D., Dr.h.c. *V. Gozora* (Slovakia).

Economic herald. Series: finance, accounting, taxation : the Scientific Journal /
Editorial Board : O. A. Shevchuk (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the
State Fiscal Service of Ukraine, 2019. – Release 3. – 250 p.

The publication contains scientific articles, devoted to actual problems of the economy.

The scientific journal was founded to publish the results of scientific research on the theory and practice of finance, accounting, taxation and other areas of economic science.

For researchers, lecturers, graduate students, students and everyone interested in research in the field of economics.

The Scientific Journal «Customs Security» is indexed by Google Scholar,

Vernadsky National Library of Ukraine.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine

DOI (digital object identifier) – the scientific articles are assigned digital object identifier.

The editorial board conducts systematic work on integration of the scientific publications in international electronic libraries, catalogs and scientometric databases in order to enter the world scientific information space, increase the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board is currently working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:

31, Universitetskaya str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08201
e-mail: ekonvisnik@nusta.edu.ua

During the reference to the materials of the scientific journal «Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation» you need to use the transliterated title «*Ekonomichnyi Visnyk. Seriya: Finansy, Oblik, Opodatkuvannia*».

© University of the State Fiscal Service
of Ukraine, 2019

ЗМІСТ

<u>Андрущенко В. Л.</u> Імператив фіскальної солідарності.....	13
<u>Антоненко В. М., Рогущина Ю. В., Сьомка Н. К.</u> Проблеми семантизації інформаційних ресурсів Web для підтримки управління процесами оподаткування.....	20
<u>Белінська Я. В., Ратушна Ю. В., Котух Е.</u> Досвід Об'єднаних Арабських Еміратів щодо активізації інвестування: уроки для України.....	30
<u>Гуріна Н. В., Дойонко А. М.</u> Застосування професійного судження бухгалтера в умовах ринкової економіки: вітчизняний та міжнародний досвід.....	40
<u>Задорожня Л. А., Швабій К. І., Скаженник М. В.</u> Трансформація персонального прибуткового оподаткування в Україні.....	48
<u>Льїн В. Ю.</u> Домінуючі інвестиційні стратегії формування виробничих портфелів аграрних підприємств.....	59
<u>Коваленко Ю. М.</u> Теоретичні засади страхових і пов'язаних з ними послуг.....	72
<u>Коляда Т. А.</u> Гендерно-орієнтоване бюджетування: сутність та перспективи запровадження в Україні.....	80
<u>Корж М. А.</u> Типологізація механізмів прямого іноземного інвестування: інституційний аспект.....	89
<u>Кошук Т. В.</u> Реформування акцизного податку з тютюнових виробів в Україні в контексті імплементації Угоди про асоціацію з ЄС.....	99
<u>Краєвський В. М., Параниця Н. В.</u> Моделювання та оцінка фінансової стійкості діяльності публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».....	110
<u>Лепеха М. О., Смоляр М. М.</u> Здійснення митної політики в Україні на сучасному етапі.....	118
<u>Мазіна О. І., Олійник В. С.</u> Трансформація звітності в умовах глобалізації.....	124
<u>Мартиненко В. В.</u> Оцінка динаміки та структури податкових джерел формування бюджету в Україні.....	133
<u>Мацелюх Н. П.</u> Індикатори розвитку фондових ринків та виклики для України.....	144
<u>Новицька Н. В.</u> Особливості моніторингу руху підакцизних товарів у країнах ЄС.....	155
<u>Олешко А. А., Трохимець О. І.</u> Регіональна антикризова політика в умовах макроекономічної нестабільності.....	164
<u>Онишко С. В., Шевчук Ю. В.</u> Особливості функціонування моделей фінансування медичного страхування.....	171

<u>Панура Ю. В., Скоромцова Т. О.</u> Податкове консультування в зарубіжних країнах: досвід для України.....	180
<u>Пасічник Ю. В.</u> Вплив державного боргу на економічне зростання в країнах Вишеградської групи.....	189
<u>Поснова Т. В.</u> Трансформація людського капіталу в умовах цифрової економіки.....	204
<u>Проскура К. П., Лісовий А. В.</u> Документальне обґрунтування ризиків фіктивності здійснених платниками податків операцій з постачання товарів у податкових перевітках.....	212
<u>Старостенко Г. Г.</u> Теоретичні аспекти розвитку конкурентного середовища в умовах інтеграції у світову економіку.....	222
<u>Сторожук Т. М., Дружинська Н. С.</u> Теоретичні аспекти економічної оцінки лісових ресурсів як об'єктів обліку.....	231
<u>Тучак Т. В.</u> Благодійні податки на доходи: зарубіжний досвід.....	242

СОДЕРЖАНИЕ

<u>Андрущенко В. Л.</u> Императив фискальной солидарности.....	13
<u>Антоненко В. М., Рогущина Ю. В., Сьомка Н. К.</u> Проблемы семантизации информационных ресурсов Web для поддержки управления процессами налогообложения.....	20
<u>Белинская Я. В., Ратушная Ю. В., Котух Э.</u> Опыт Объединенных Арабских Эмиратов в сфере активизации инвестирования: уроки для Украины.....	30
<u>Гурина Н. В., Дойонко А. М.</u> Применение профессионального суждения бухгалтера в условиях рыночной экономики: отечественный и международный опыт.....	40
<u>Задорожня Л. А., Швабий К. И., Скаженник М. В.</u> Трансформация персонального подоходного налогообложения в Украине.....	48
<u>Ильин В. Ю.</u> Доминирующие инвестиционные стратегии формирования производственных портфелей аграрных предприятий.....	59
<u>Коваленко Ю. М.</u> Теоретические основы страховых и связанных с ними услуг.....	72
<u>Коляда Т. А.</u> Гендерно-ориентированное бюджетирование: сущность и перспективы внедрения в Украине.....	80
<u>Корж М. А.</u> Типологизация механизмов прямого иностранного инвестирования: институциональный аспект.....	89
<u>Кошук Т. В.</u> Реформирование акцизного налога с табачных изделий в Украине в контексте имплементации Соглашения об ассоциации с ЕС.....	99
<u>Краевский В. М., Параница Н. В.</u> Моделирование и оценка финансовой устойчивости деятельности публичного акционерного общества «Национальная акционерная компания «Нефтегаз Украины».....	110
<u>Лепеха М. А., Смоляр М. Н.</u> Осуществление таможенной политики в Украине на современном этапе.....	118
<u>Мазина А. И., Олейник В. С.</u> Трансформация отчетности в условиях глобализации.....	124
<u>Мартиненко В. В.</u> Оценка динамики и структуры налоговых источников формирования бюджета в Украине.....	133
<u>Мацелюх Н. П.</u> Индикаторы развития фондовых рынков и вызовы для Украины.....	144
<u>Новицкая Н. В.</u> Особенности мониторинга движения подакцизных товаров в странах ЕС.....	155
<u>Олешко А. А., Трохимец Е. И.</u> Региональная антикризисная политика в условиях макроэкономической нестабильности.....	164

<u>Онишко С. В., Шевчук Ю. В.</u> Особенности функционирования моделей финансирования медицинского страхования.....	171
<u>Панура Ю. В., Скоромцова Т. А.</u> Налоговое консультирование в зарубежных странах: опыт для Украины.....	180
<u>Пасичник Ю. В.</u> Влияние государственного долга на экономический рост в странах Вышеградской группы.....	189
<u>Поснова Т. В.</u> Трансформация человеческого капитала в условиях цифровой экономики.....	204
<u>Проскура К. П., Лисовый А. В.</u> Документальное обоснование рисков фиктивности осуществленных налогоплательщиками операций по поставке товаров в налоговой проверке.....	212
<u>Старостенко А. Г.</u> Теоретические аспекты развития конкурентной среды в условиях интеграции в мировую экономику.....	222
<u>Сторожук Т. Н., Дружинская Н. С.</u> Теоретические аспекты экономической оценки лесных ресурсов как объектов учета.....	231
<u>Тучак Т. В.</u> Благотворительные налоги на доходы: зарубежный опыт.....	242

CONTENTS

<u>Andrushchenko V. L.</u> Imperative of fiscal solidarity.....	13
<u>Antonenko V. M., Rogushina Yu. V., Siomka N. K.</u> Problems of semantization of the Web information resources for support the management of taxation processes.....	20
<u>Belinska Ya., Ratushna J., Kotuh E.</u> The experience of the United Arab Emirates in enhancing investment: lessons for Ukraine.....	30
<u>Hurina N. V., Doyonko A. M.</u> Application of professional judgment of accountant in the market economy: domestic and international experience.....	40
<u>Zadorozhnia L., Shvabii K., Skazhennyk M.</u> Transformation of personal income taxation in Ukraine.....	48
<u>Ilin V. Y.</u> Dominant investment strategies forming production portfolio agricultural enterprises.....	59
<u>Kovalenko Yu. M.</u> Theoretical bases of insurance services and related them services.....	72
<u>Koliada T.</u> Gender-oriented budgeting: essence and perspectives of implementation in Ukraine.....	80
<u>Korzh M. A.</u> Typologization of mechanisms for direct foreign investment: institutional aspects.....	89
<u>Koshchuk T.</u> Reformation of excise taxation of tobacco products in Ukraine in terms of implementation the Association Agreement with the EU.....	99
<u>Kraevsky V. M., Paranytsia N. V.</u> Financial sustainability modelling and estimation of the public joint-stock company “National shareholder company “Naftogaz of Ukraine”.....	110
<u>Lepkha M. O., Smoliar M. N.</u> Implementation of customs policy in Ukraine at the modern stage.....	118
<u>Mazina O. I., Oliinyk V. S.</u> Transformation of reporting in globalization conditions.....	124
<u>Martynenko V. V.</u> Evaluation of dynamics and structure of tax budget formation sources in Ukraine.....	133
<u>Matseliukh N. P.</u> Indicators of development of stock markets and challenges for Ukraine.....	144
<u>Novytska N.</u> Features of monitoring the movement of excisable goods in EU.....	155
<u>Oleshko A. A., Trokhymets O. I.</u> Regional anti-crisis policy in the condition of macroeconomic instability.....	164
<u>Onyshko S. V., Shevchuk Y. V.</u> Functioning specifics of medical insurance financial support models.....	171

<u>Panura I. V., Skoromtsova T. A.</u> Tax consulting in foreign countries: experience for Ukraine.....	180
<u>Pasichnyk Yu. V.</u> The impact of public debt on economic growth in the countries of the Visegrad group.....	189
<u>Posnova T. V.</u> Transformation of human capital in conditions digital economy.....	204
<u>Proskura K., Lisovyi A.</u> Documentary reasoning of the risks of the activity of the tax performed by the payers of supply of goods in tax examinations.....	212
<u>Starostenko H. H.</u> Theoretical aspects of developing competitive environment in the conditions of integrating into the world economy.....	222
<u>Storozhuk T. M., Druzhynska N. S.</u> Theoretical aspects of economic assessment of forest resources as accounting facilities.....	231
<u>Tuchak T. V.</u> Charitable taxes on income: foreign experience.....	242

УДК 336.22

DOI 10.33244/2617-5932.3.2019.13-19

В. Л. Андрущенко,

д.е.н.,

Університет ДФС України,

e-mail: kalistrat@ukr.net,

ORCID ID 0000-0001-6138-5264

ІМПЕРАТИВ ФІСКАЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ

Стаття присвячена розгляду поняття та явищ фінансової солідарності як соціально-гуманного імперативу сучасної епохи в опосередкованих через оподаткування фінансових взаєминах між державами, регіонами, поколіннями, окремими людьми. Саме цінності солідарності, зокрема й особливо фінансової, належать до основоположних цінностей Євросоюзу. На основі міждисциплінарного фінансово-соціологічного методу дослідження сформульовано дефініцію фінансової солідарності. Визначено її типи, вказано на авторів досліджень на цю тему, розкрито окремі фінансово-технологічні заходи солідарного характеру.

Ключові слова: фінансова солідарність, імператив, метод фінансової соціології, податок солідарності, Євросоюз, Маастрихтський договір, децентралізація, субсидіарність.

В. Л. Андрущенко. Императив фискальной солидарности

Статья посвящена рассмотрению понятия и явлений фискальной солидарности как социально-гуманного императива современной эпохи в опосредствованных через налогообложение финансовых взаимоотношениях между государствами, регионами, поколениями, отдельными людьми. Именно ценности солидарности, в частности и особенно фискальной, принадлежат к основополагающим ценностям Евросоюза. На основании междисциплинарного финансово-социологического метода исследования сформулировано определение фискальной солидарности. Определены ее типы, указаны авторы исследований на данную тему, раскрыты некоторые финансово-технологические приемы солидарного характера.

Ключевые слова: фискальная солидарность, императив, метод фискальной социологии, налог солидарности, Евросоюз, Маастрихтский договор, децентрализация, субсидиарность.

Мета і завдання дослідження. На протилежність західній фінансовій науці у вітчизняних дослідженнях згадки про фінансову солідарність у контексті вчення про податки і практики оподаткування за небагатьма винятками майже відсутні. Маємо намір дещо заповнити цю пустоту з подальшою розробкою цієї актуальної теми.

Важливо, що концепція фінансової солідарності додає оподаткуванню більш гуманно-людинолюбний образ і тим більш реалістичний сенс, чого йому бракує з огляду на досить поширений поведінково-обумовлений скепсис і правовий нігілізм у ставленні до податків. З міркувань фінансової солідарності відкривається можливість краще обґрунтовувати легітимність оподаткування, приймання фінансово-політичних рішень, пояснювати функціонування податкової держави.

Дослідженням фінансово-соціологічним методом явищ фінансової солідарності задали старт західні, здебільшого німецькі економісти: Б. Даффлон (Dafflon) [4, с. 138–164], М. Крох (Kroh), Х. Ленгфелд (Lengfeld), С. Лінденберг (Lindenberg), Л. Сілкопф (Seelkopf), С. Шмідт (Schidt) та ін. З позицій поведінкової економіки (behavioraleconomics) фінансову солідарність тлумачить професор університету Квінсленд (Австралія) Бено Торглер (Torgler). Повільно впроваджується в Україні тема фінансової солідарності – одна з квітух сфер вчення про оподаткування.

Постановка проблеми. На фоні економічних, соціальних, екологічних і енергетичних проблем сучасного людства досить зростає значення фінансових форм суспільної й міжнародної солідарності. В Євросоюзі фінансова солідарність приймає форми міждержавної підтримки за принципом «від багатших – біднішим» через спільний бюджет ЄС, а також цільових податків соціально-солідарного характеру на національному рівні.

Виклад основного матеріалу. У преамбулі до Лісабонського договору 2007 р. – одного з фундаментальних документів сучасної епохи – солідарність зазначається серед основоположних цінностей і принципів Євросоюзу. Статті 3 Договору свідчить про стремління ЄС до солідарності між людьми і народами, поколіннями, територіями і державами не лише в самому ЄС, але й «у всьому світі» [1]. Більшість видів солідарності знаходять свій вираз у тому числі і у фінансовій солідарності.

У методологічному плані фінансова солідарність – сфера міждисциплінарного фінансово-соціологічного підходу, в якому важлива роль належить позаекономічним методам дослідження. Метод фінансової соціології має могутній аналітично-пізнавальний потенціал, зосереджений на соціальних взаємодіях оподаткування, на його інституційному середовищі та історичному контексті. «Історія, соціологія і статистика фінансів – це три опори, які підтримують теорію державних фінансів, якщо не відривати її повністю від реальності» [2, с. 206]. «Скажіть мені, на що ви збираєтеся витратити кошти, а я скажу вам, які для цього потрібні джерела доходів, на які класи суспільства треба опиратися, скільки і якого виду адміністративний апарат вам для цього буде потрібний» [3, с. 202], – пояснював і популяризував переваги фінансово-соціологічного методу класик теорії державних фінансів Рудольф Гольдшейд (1870–1931).

Поняття імперативу в цьому контексті сприймаємо як категоричне етичне повеління, моральний обов'язок у безумовно-наказовій формі стосовно характеру податкової політики, дій державних установ і поведінки платників податків. Поняття солідарності стає сутнісною квінтесенцією податків, що спростовує уявлення деяких економістів про вульгарну примусовість податків як форми «фінансової експлуатації» населення. Фінансова солідарність дає зрозуміти, що поведінка людей і урядів не завжди регулюється голим егоїзмом чи вузько сприйнятим національним інтересом.

Існують різні види фінансової солідарності (табл. 1), яким можна дати об'єднану дефініцію.

Фінансова солідарність – забезпечення деякого вирівнювання ресурсної достатності за принципом перерозподілу від багатших до бідніших членів певної політично, економічно або соціально консолідованої єдності, будь-то індивіди, регіони або держави за допомогою фінансових операцій цілеспрямованого характеру. Перерозподіл ресурсів – корінна сутнісна ознака та інструментальний механізм фінансової солідарності, що може здійснюватися як з добродійно-гуманних, так і меркантильно-ділових міркувань. Групову єдність солідарних одиниць згуртовують спільні інтереси.

Таблиця 1

Типи солідарності

Рівень	Нетериторіальна	Територіальна
Індивідуальний	Міжособистісна солідарність	–
Колективний	Міжгрупова солідарність	Внутрішньо-територіальна солідарність
	–	Міждержавна солідарність

Складено автором на основі: *The Territoriality of Fiscal Solidarity*. URL : http://www.on-federalism.eu/attachments/157_download.pdf

Вирівнювання як операційний засіб фінансової солідарності не потрібно розуміти в абсолютному розумінні. Йдеться про деяке доповнення ресурсів, частково допустиме зрівняння дохідних потенціалів між учасниками (winners) і нещасливцями (losers) будь-яких держав, регіонів, індивідів чи їхніх колективів. Внутрішньодержавне бюджетне вирівнювання відбувається між центром, регіонами і місцевими органами. Воно багате на казуси і навіть на Заході (ЄС, Швейцарія та ін.) непохитних принципів і рецептів вирівнювання ще не розроблено.

Солідарність невіддільна від людського фактора – такої взаємодії між благодійниками і бенефіціарами, коли останні перебувають під впливом перших [5]. Французький соціолог Еміль Дюркгайм (1858–1917) вбачав тісну залежність між солідарністю і свободою таким чином, що люди можуть почувати себе вільними і щасливими лише за умови, що вільні й щасливі інші люди. У поширенні цієї тези на міжнародний масштаб успішні держави з готовністю мають полегшувати становище менш благополучних. Отже, в центрі фінансової солідарності перебуває особистість, у прагненні якої блага для якомога більшої кількості людей. У міждержавних і міжрегіональних відносинах цей принцип дещо видозмінюється, оскільки солідарне на погляд благодіяння не завжди позбавлене від прихованої меркантильної та/або політичної мети на користь благодійника.

Загалом солідарність – феномен нормативного порядку, результат морально-етичного і політичного вибору – може бути як різновидом гуманного почуття і поведінки, так і діловим спонуканням до надання допомоги з певною прагматичною метою. У межах певної спільноти фізичних і юридичних осіб солідарність проявляє себе як політично і корисливо мотивований альтруїзм благодійно-спонсорського характеру, що потребує, однак, кількісного розрахунку і юридичного оформлення, а також передбачає багаторівневий перерозподіл ресурсів з визначених міркувань економічного, політичного, соціального змісту.

Сприйнята в історичній ретроспективі фінансова солідарність мала класово-станову природу привілейованих взаємин між панівним суспільним станом і державою. Так, у феодальну епоху фінансово-солідарний характер мали відносини власності між аристократичним класом і монархічно-абсолютистською владою, коли державна і приватна власність перепліталися і зливалися. Після буржуазних революцій суспільним гегемоном, на користь якого склалася фінансова солідарність між ним і урядом, став капіталістично-підприємницький клас. В епоху глобалізації у стосунках фінансової солідарності з державою перебуває транснаціональний бізнес. У сучасній Україні характер фінансової солідарності, за деякими запевненнями, має патримоніально-нероздільний альянс олігархічної плутократії з політично-урядовими структурами.

Концепція фіскальної солідарності не змінює загальної доктрини оподаткування. Те нове, що вносить концепція фіскальної солідарності в розуміння процесу оподаткування стосується не так самих податків, як їхніх платників – членів соціальної страти, згуртованої залежністю від фіскального обов'язку. Розробка питань фіскальної солідарності наводить на думку, що «вдосконаленню» платників податків потрібно відводити навіть більше значення, ніж безперестанному впродовж десятиліть реформуванню податкової системи. Тому популяризація ідей фіскальної солідарності в Україні досить актуальна.

На індивідуальному рівні фіскальна солідарність може здійснюватися у конкретних формах персонального податку солідарності. За різних часів податки цього типу були впроваджені в Німеччині, Франції, Фінляндії, Греції, Італії, в деяких штатах США. Крім того, в Німеччині планують ввести на федеральному рівні *«податок енергетичної солідарності»* – 6 %-ву надбавку до податку на доходи фізичних осіб і прибуток корпорацій з цілловим призначенням на фінансування виробництва екологічно чистої електроенергії.

Так, після катастрофи на АЕС «Фукусіма» в березні 2011 р. японський уряд ухвалив рішення в кількості трьох нових цільових податків ввести з метою фінансування відновлювальних робіт так званий *«податок соціальної солідарності»*. Підтриманий 70 % населення цей податок взяв образ фіскальної солідарності всієї нації з постраждалими. В унісон із солідарним податком передбачався також випуск облігацій солідарної державної позики з аналогічною метою.

Міжтериторіальна солідарність – необхідна передумова корекції величини, вирівнювання (equalization) фіскальних потенціалів між регіонами. «Охоплюючи різні територіальні та етнонаціональні громади, фіскальні трансферти нерідко підкріплюють відчуття певної громадянської приналежності, як і сприяють «космополітичній» ідентичності». Фіскальне вирівнювання між регіонами – джерело благ «солідарності, взаємовигоди, згуртованості та, зрештою, легітимності національної держави або союзу, призначення яких – сприяти стабільному процвітання і щастю народів» [7]. Українці питання міжрегіональної фіскальної солідарності стосуються в контексті взаємин між регіонами-донорами державного бюджету і депресивно-дотаційними регіонами. У цій сфері немало проблем.

Євросоюз можна розглядати як проект міждержавної солідарності. Свого часу без усякого ідеологічного пафосу про дружбу народів творці ЄС почали інтегрувати західноєвропейські держави, пов'язані історичною долею та рівнем цивілізаційного розвитку. В Євросоюзі навіть створили спільний бюджет, чого не було у країнах Ради Економічної Взаємодопомоги – в союзі колишніх соціалістичних країн – за голосними свідченнями про єдність і дружбу.

У пізніше ухваленому Маастрихтському договорі зафіксовано правило субсидіарності – в країнах-членах Євросоюзу ухвалювати рішення на рівні, якомога ближчому до громадян, яких воно стосується. Лише рішення, що мають солідарний характер щодо всіх країн ЄС, ухвалюються вищими інстанціями. Так, імператив солідарності злився з вигодами децентралізації та субсидіарності.

Під час створення 2012 р. фондів фінансового «порятунку» у формі Європейського стабілізаційного механізму (далі – ЄСМ) передбачалося шляхом надання субсидій і позик виручити з біди країни Єврозони, що зазнавали фінансових труднощів. Основним кредитором призначалася Німеччина, на яку припадала третина загальної суми витрат. Підтримка ЄСМ – по суті, механізму європейської солідарності – значною частиною

громадян країн-донорів засвідчує солідарне співчуття до населення кризових країн. Не випадково створений на ідейній основі солідарності Євросоюз став осередком процвітання, перетворився в магніт для інших держав і народів.

Щоправда, міждержавних кредитів і трансфертів недостатньо, щоб суттєво зменшити розбіжності величини доходів. Тому на засадах кризового менеджменту постало питання про запровадження 0,5-процентного *солідарного податку на доходи* з цільовим призначенням надходжень на допомогу бідним країнам. Потреба в перерозподілі надходжень не лише існуючих податків, але й у запровадженні нового податку, спільного для країн ЄС, виникла одночасно із збільшенням кількості економічно неоднорідних членів ЄС.

Однак, за оцінками соціологів, можна розраховувати на підтримку такого податку з боку лише частини європейців. Це знак того, що загальноєвропейська солідарність викликає неоднозначну, суперечливу оцінку з боку багатьох рядових громадян, особливо з тих країн, наприклад Німеччини, яким доводиться «ділитися» на користь інших. За оцінками аналітиків, лише половина німецьких громадян готові підтримати подібну міжнародну щедрість свого уряду. Третина вважає, що акти солідарності у формі фінансової допомоги країни мають надавати в індивідуальному порядку, а не від імені всього ЄС. Більшість опитаних підтримують думку, що претенденти на допомогу мають виходити з труднощів самотужки шляхом приватизації та/або скорочення бюджетних видатків, зокрема соціального характеру [6].

Звичайно, проблемні країни удостоюються лише обмеженої фіскальної солідарності. Перерозподіл ресурсів на користь фінансово слабких країн здійснюється такою мірою і масштабами, щоб не зіпсувати в них стремління до власних зусиль і проведення реформ. Цілком логічно, що фінансова солідарність повинна бути разовою тимчасовою допомогою за необхідності, а не хронічно-рятівною матеріальною опікою.

За ряду умов вид солідарності приймає децентралізація повноважень і ресурсів. Йдеться, по суті, про солідарний взаємозв'язок бюджетів усіх рівнів всього їхнього ієрархічного ряду з перевагами і вигодами на користь бюджетів якомога нижчого рівня. Для визначення фіскальної (бюджетної) децентралізації краще підходять ознаки, запропоновані І. О. Луніною [8, с. 62], які повністю розділяємо.

Тісніше всього згуртовує Євросоюз міждержавна економічна підтримка за принципом «від багатших – біднішим», опосередкована через спільний бюджет ЄС. Крім того, Євросоюз виконує місію фіскально-солідарної інтеграції.

Висновки. Отже, податки і допомоги соціальної, фіскальної, енергетичної, екологічної солідарності втілюють у собі більш сутнісно і реалістично розширене розуміння функціональної ролі сучасного оподаткування, державних фінансів загалом. Тим самим поняття фіскальної солідарності стає сутнісною квінтесенцією податків. Здобуваючи високе реноме солідарного феномена, піднімаючись в умоглядному сприйманні на вищий іміджевий рівень, оподаткування менше підлягає обивательському лихослів'ю і публіцистичній критиці. Адже податки з ознакою солідарності певно мають викликати в свідомості платника менший внутрішній конфлікт між сумлінням законослухняного громадянина і філістерським почуттям нанесеного податком збитку сууго приватному інтересу.

Корінна субстанціональна ознака фіскальної солідарності – її перерозподільний характер, що породжує неминучу суперечність між сприйманням солідарності стороною,

яка дає, і стороною, що одержує. Подолання, згладжування цієї суперечності варте того, щоб у сучасних умовах фінансова солідарність в Україні набула сили і статусу категоричного імперативу на рівні міждержавних, міжрегіональних, державно-особистісних і міжособистісних фінансових взаємодій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Article 3 of Lisbon Treaty [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-european-union-and-comments/title-1-common-provisions/4-article-3.html>
2. Classics in the Theory of Public Finance / Ed. by R. A. Musgrave, A. T. Peacock. – London : Macmillan; New York : St Martin's Press, 1967. – P. 206.
3. Classics in the Theory of Public Finance / Ed. by R. A. Musgrave, A. T. Peacock. – London : Macmillan; New York : St Martin's Press, 1967. – P. 202.
4. Dafflon, B. (2012). Solidarity and the design of equalization: setting out the issues eJournal of Tax Research. – Vol. 10 (1). – P. 138–164.
5. The Economics of Solidarity: A Conceptual Framework [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1053535705001435>
6. Solidarity with EU countries in crisis [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.diw.de/documents/publikationen/73/diw_01.c.543715.de/diw_econ_bull_2016-39.pdf
7. The Territoriality of Fiscal Solidarity [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://online.fliphtml5.com/bhkw/equj/>
8. Лунина И. А. Бюджетная децентрализация: цели и направления реформ / И. А. Лунина // Экономика Украины. – 2014. – № 11 (628). – С. 62.

REFERENCES

1. Article 3 of Lisbon Treaty. – Retrieved from : <http://www.lisbon-treaty.org/wcm/the-lisbon-treaty/treaty-on-european-union-and-comments/title-1-common-provisions/4-article-3.html>
2. Classics in the Theory of Public Finance / Ed. By R. A. Musgrave, A. T. Peacock. – London : Macmillan; New York : St Martin's Press, 1967. – P. 206.
3. Classics in the Theory of Public Finance / Ed. By R. A. Musgrave, A. T. Peacock. – London : Macmillan; New York: St Martin's Press, 1967. – P. 202.
4. Dafflon, B. (2012). Solidarity and the design of equalization: setting out the issues eJournal of Tax Research. – Vol. 10 (1). – P. 138–164.
5. Solidarity with EU countries in crisis. – Retrieved from : https://www.diw.de/documents/publikationen/73/diw_01.c.543715.de/diw_econ_bull_2016-39.pdf
6. The Economics of Solidarity: A Conceptual Framework. – Retrieved from : <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1053535705001435>
7. The Territoriality of Fiscal Solidarity. – Retrieved from : <http://online.fliphtml5.com/bhkw/equj/>
8. Lunina, I. A. (2014). Byudzhelnaya detsentralizatsiya: tseli i napravleniya reform [Budget decentralization: goals and directions of reforms]. Ekonomika Ukrainy. – 11 (628). – P. 62.

V. L. Andrushchenko. Imperative of fiscal solidarity

Abstract. Introduction. Fiscal solidarity belongs to the fundamental values of the European Union. But studies on the topic of fiscal solidarity in the context of taxation doctrine are absent almost entirely in domestic Ukrainian publications. In the EU fiscal solidarity takes the form of interstate support by the principle "from a richer to a poorer" exercised through the EU common budget. Solidarity taxes at the national level are also used with a social target.

Purpose. The goal of the article is to give impulse to domestic research on this topic. We intend to fill the emptiness of research on fiscal solidarity in Ukraine and further will investigate this actual topic. The aim is also to reveal the cognitive-analytical possibilities and the humane task of the phenomena of fiscal solidarity.

Methods. The mighty interdisciplinary method of fiscal sociology has been used in this article for investigation of the nature and solidarity phenomena.

Results. It was proved that the economic essence of fiscal solidarity consists in there distribution of always limited resources with the relating problems and contradictions. Fiscal solidarity embodies a most meaningful and realistic understanding of the functional role of modern taxation and public finances in general. The author formulated a definition of his own: Fiscal solidarity is the provision of some horizontal equalization of resource sufficiency on the principle of resource redistribution from richer to poorer members of a certain political, economic or social cohesion unity (individuals, regions or states) by financial operations of purposeful humanitarian and simultaneously business nature.

Conclusion. A fundamental substantive feature of fiscal solidarity is its redistributive character, which gives rise to the inevitable contradiction between the feelings of solidarity by the side that gives the benefits of solidarity and between those who receives them. It is important that fiscal solidarity under present conditions has acquired the power and status of a categorical behavioral imperative at the level of interregional, state-personal and interpersonal financial interactions in the modern Ukraine.

Key words: *fiscal solidarity, imperative, method of fiscal sociology, solidarity tax, European Union, Maastricht Treaty, decentralization, subsidiarity.*

Стаття надійшла до редколегії 14 березня 2019 року